

עין משפט
נר מצוה

צח:

והא קא מייטי קדשים לנים הפסול. לר"ש קא פריך דממעט זומן אכילת הבשר ושורפו לנותר עד צקר שלא כדין משום ספק פסח והל"ל ירעו שדין הבכור לשני ימים ולילה אחד: **מציאין קדשים לנים הפסול**. למעט זומן אכילתן מוטב מלנתקן לרעיהי: **ישחטו כלפון**.

כחומר אשם ולא כשלמים בכל מקום ויאכלו כחומר שבהן כחומר האשם לזכרי כהונה ליום ולילה לפנים מן הקלעים: **לנים הפסול**. שממעט זומן אכילת השלמים אלא ירעו: ורצנן. דאמרי אין מציאין היכי עבדינן לפסח שנתערב צבכורות בשלמא גבי אשם שנתערב בשלמים או פסח שנתערב צעולה ואשם איכא למימר ירעו וימכרו ויביא צדמיהן אותן קרצנות כדאמרן לעיל [ע"א] אבל צכור נאמר צו"ה לא תפדה ואין לו פדיון ואינו תופס את דמיו ואינו יואל מקדשותו לחול על המעות אלא נאכל במומו לכהן ופסח צר פדיון הוא ואינו נאכל בלא פדיון: **ממסין עד שיוממו ויביא בהמה שמינה**. ציפה שבהן: **וימא כל היכא דאיסיה לפסח סיחול**. קדושתיה אהנך מעות ומייטי צהנך מעות שלמים כדין מותר הפסח: ואכיל להו. לכל התערובת: **צכורם צכור בעל מום**. ואינו היא תורתו אין נשחט צאטלין ואין נמכר צאטלין ואין נשקל צליטרא ואם היה מכיר צפסח שנפדה היה שוחטו ומוכרו צאטלין אם יראה: **בתנאי לא וצקש**. את האבדו ושחוט עלינו: **אם שלו נשחט ראשון**. הואיל והם אמרו לו שחוט עלינו על שלו הם נמנין ושוב אין יכולין להימנות על שלהן ושלחן ישרף דפסח בלא צעלים הוא ואוכלין כולן משלו: **ואם שלהן נשחט ראשון הוא אוכל משלו**. שהרי לא נמנה על שלהן והם אוכלין משלהן שהרי חזרו בהן מן האבדו ומשכו ידיהן ממנו: **והן אינן אוכלין עמו**. שמה שלהן נשחט ראשון ונמשכו מזה: **ושלהן יאל לנים השריפה**. שמה שלו נשחט ראשון ואין נמנים על השני: **ופטורין מפסח שני**. דמנה נפשך בראשון נימנו ואכילה לא מעכבא: **אמר להם אם איחרתי שחטו עלי**. יחיד שהלך לבקשו ואמר לבני חצורה אם איחרתי שחטו עלי והמנוני עמכם והן לא אמרו שחוט עלינו: הוא **אוכל עמהן**. ושלו ישרף דכיון שהמנוהו על שלהן הרי נמשך מן הראשון וחזר צו משלימותו: **ושלו יאל לנים השריפה**. שמה שלהן נשחט ראשון ונמשך משלו שהרי עשאן שלוחין: **ופטור מפסח שני**. ממה נפשך בראשון יאל: **אמר להם**. שחטו עלי אם איחרתי ואמרו לו צקש ושחוט עלינו יאכלו כולן מן הראשון דהם שלוחיו והוא שלוחם: **ואם אין אין ידוע איזהו נשחט ראשון**. ישרפו שניהם ופטורין מפסח שני: **אינן אחראין זה לזה**. אין אחריות וטענה זה על זה ואין זה זה מושגין איזו נשחט ראשון אלא הן אוכלים משלהם והוא אוכל משלו: **אלו מושגין להם אחד**. מן הפסחים ואלו מושגין אחד: **אחד**. מבני חצורה זו צא לו אכל חצורה זו

והא קא מייטי קדשים לבית הפסול רבי שמעון לטעמיה דאמר מביאין קדשים לבית הפסול^א דרתנן אשם שנתערב בשלמים רבי שמעון אומר ישחטו בצפון ויאכלו בחומר שבהן אמרו לו "אין מביאין קדשים לבית הפסול ורבנן היכי עבדינן אמר רבא גמתינן לו עד שיוממו ויביא בהמה שמינה ולימא כל היכא דאיתיה לפסח תחול עליה דהאי ואכיל להו בתורת בכור בעל מום: **בתנאי**^ב חבורה שאבד פסחה ואמרו לאחד צא ובקש ושחוט עלינו והלך ומצא ושחט והם לקחו ושחטו אם שלו נשחט ראשון הוא אוכל משלו והם אוכלין עמו משלו ואם שלהן נשחט ראשון הם אוכלין משלהן והוא אוכל משלו ואם אינו ידוע איזה מהן נשחט ראשון או ששחטו שניהם כאחד הוא אוכל משלו והם אינם אוכלין עמו ושלחן יצא לבית השריפה ופטורין מלעשות פסח ופטורין מלעשות שני יאמר להן אם אחרתי צאו ושחטו עלי הלך ומצא ושחט והן לקחו ושחטו אם שלהן נשחט ראשון הן אוכלין משלהן והוא אוכל עמהן ואם שלו נשחט ראשון הוא אוכל משלו והן אוכלין משלהם ואם אינו ידוע איזה מהן נשחט ראשון או ששחטו שניהם כאחד הן אוכלין משלהן והוא אינו אוכל עמהן ושלו יצא לבית השריפה ופטור אוכלין כולן מן הראשון ואם אין ידוע איזה מהן נשחט ראשון שניהן יוצאין לבית השריפה ילא אמר להן ולא אמרו לו אין אחראין זה לזה ישתי חבורות שנתערבו פסחיהן אלו מושגין להן אחד ואלו מושגין להן אחד אחד מאלו בא לו אצל אלו ואחד מאלו בא לו אצל אלו וכך הם אומרים אם שלנו הוא הפסח הזה יידך משוכות משלך ונמנית על שלנו ואם שלך הוא הפסח הזה ידינו משוכות משלנו ונמנינו על שלך וכן חמש חבורות של חמשה חמשה ושל עשרה עשרה מושגין להן אחד מכל חבורה וחבורה וכן הם אומרים שנים שנתערבו פסחיהן זה מושך לו אחד וזה מושך לו אחד זה ממנה עמו אחד מן השוק זה השוק זה בא אצל זה וזה בא אצל זה וכך הם אומרים אם שלי הוא פסח זה יידך משוכות משלך ונמנית על שלי ואם שלך הוא פסח זה ידי משוכות משלי ונמנתי על שלך: **גמ'** תנו רבנן אמר להן ואמרו לו אוכל מן הראשון לא אמר להן ולא אמרו לו אינן אחראין זה לזה מבאין

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

ואחד מוז צא לו אכל זו: **וכן הם אומרים**. לאותו יחיד הצא אללן: **אם שלנו הוא פסח זה**. שמשכנו אלינו ויפה ציררנו את שלנו משוך ידיך משלך והימנה עמנו על שלנו ואם שלך הוא פסח זה הרי אתה עליו וידינו משוכות משלנו ויהא לבני חצורה האחרת ונמנינו על זה שלך נמצא אם החליפו הרי זה

הומשכו כל חצורה וחצורה משלהן ונמנו על אותו צציררו וכן בני חצורה השניה אומרים ליחיד הצא אללן. ועל כרחינו צריך אחד מאלו לצוא אללן אלו ולימנות עמהן ולא אמרינן ימשכו אלו משלהן בכל מקום שהוא ואלו משלהן ויחזרו וימנו אלו על האחד ואלו על האחד משום דאמרין צצרייתא צגמ"ט צין לרבי יהודה צין לר' יוסי אסור לימשך כל בני חצורה מן הפסח להניחו בלא צעלים ועכשיו כשהאחד מבני החצורה זו צא אללן החצורה האחרת ממנה נפשך אין כאן פסח בלא צעלים אם יפה ציררו הרי כל חצורתו עליו חוץ מן האחד שפירש מהן ומשך ידו ואם הם החליפו הרי הלך אחד מהם עם חצורה האחרת וכשמשכו הנותרים את ידיהן ממנו נשאר הוא עליו: **וכן חמש חצורות של חמש חמש**. בני אדם שנתערבו פסחיהם כל חצורה וחצורה מושכים להם א' מן הפסחים וחמש אנשים שכלל חצורה וחצורה מתחלקין לחמשה פסחים שאם החליפו לא יחא כאן פסח שלא יחא אחד מצעליו הראשונים עליו: **וכן הם אומרים**. כשנששו עמה חצורות חדשים אומרים הארבעה לאחד אם שלך הוא פסח זה ידי ארבעתינו משוכין מארבעה פסחיו בכל מקום שהן ונימנינו עמך וכך הן חוזרין ואומרים לשני וכן הארבעה לכל א' שצחצורה וכן כל חצורה וחצורה: **שנתערבו פסחיהן** ראוזן ושמעון שנתערבו פסחיהן ראוזן מושך לו אחד ושמעון מושך לו אחד ראוזן הולך וממנה עמו את לוי מן השוק ואומר כל מקום שהוא פסח שלי הרי אתה נמנה עליו שמעון ממנה עמו את יהודה מן השוק דעכשיו יהו שנים על כל אחד כל מקום שהוא: **זה צא אללן זה**. ראוזן צא לו אכל פסח שמשך לו שמעון צא לו אכל פסח שמשך לו ראוזן וכן אומר ראוזן ליהודה הנשאר על פסח צצירר לו שמעון אם שלך הוא פסח זה ציפה צירר לו שמעון תחלה הרי ידי משוכות משלי והריני נמנה עמך על זה ואם שלי הוא פסח זה שלא כיווננו לצרר תחלה יפה ואין זה פסח שנימנית עליו עם שמעון הרי ידיך משוכות משלך והמנה על זה. ולכך הוצרך כל אחד להמנות אחד מן השוק שאם בלא להמנות כשהן יחדיו ולומר אם שלי הוא פסח זה ושלך שלך הרי יפה ציררנו ואם לאו הריני מושך משלי ונמנה על שלך נמצא כשהוא נמשך משלו הרי הוא מניח פסחו כמות שהוא כלומר בלא צעלים שעדיין לא נמנה אחר עליו

ואפי' לר' יוסי^א לית ליה והא ליכא למימר שימנה כל א' על של חצירו קודם שימשך משלו דהמנה על שני פסחים אין זה מנין: **גמ'** מכאן

מסורת הש"ס

א) זבחים עה.; ב) קדושין מא.; ג) [מוספתא פ"ט ה"ב]; ד) [מדרב ר' יחא]; ה) [לקמן עז.א.]; ו) [שם].

הגהות מהר"ב
רנשבורג

א) תוס' ד"ה ופטורין וכו' דלא דמי להא דאמר לעיל וכו'. ג"כ ע"י מהרש"א וחס"מ פ"ג מהלכות ק"פ הלכה ד' והל"ל לא דאית:

מוסף רש"י

ויאכלו כחומר שבהן. לזכרי כהונה ועצרה ליום ולילה כדין אשם, ובעל השלמים יאל ידי שמיים, שהרי כל אחד יקרב למי שהוא (ובחיים עה.). לבית הפסול. שממעט זומן אכילת שלמים ומביא לדי נטרי, אלא ירעו וימכרו והם אוכלין עמו משלו. שהרי עשאוהו שלחן לשחוט, ושלחן פסול (קדושין עה.).

הדרן עלך מי שהיה

רבינו חננאל

ואקשינן והא קא מייטי קדשים לבית הפסול שדין הבכור להאכל שני ימים ולילה אחד, כדתנן בפ' איזהו מקומן של זבחים. והפסח אינו נאכל אלא בלילה, ומותר הפסח גמי אינו נאכל אלא ליום ולילה כמו שאמרו בפרק שקודים זה. וכינוי שאתה אוכל הבכור בקדושת פסח אתה גורם לו להפסל הנותר בבקר כדין הפסח והוא כשר עדיון עד יום שלישי, וזה הוא וכו' מביאין קדשים כי האי גוונא לבית הפסול, דתנן בובחות (פ"ט)(י"ח) אשם שנתערב בשלמים רבי שמעון אומר שניהם ישחטו בצפון ויאכלו כחומר שבהן, אמרו לו אין מביאין קדשים לבית הפסול, אלא לרבנן היכי לעבדי. אמר רבא ממחין להם עד שיוממו ומביא בהמה שמנה ואומר כל היכי דאיתיה לפסח תחול קדושתיה עליה דהאי, ואכיל להו להנך בתורות בכור.

בתנאי חבורה שאבד פסחה ואמרו לאחד צא ובקש עלינו כר. ת"ר אמר להם ואמרו לו אוכלין מן הראשון לא אמר להם ולא אמרו לו אין אחראין זה לזה.

מסורת הש"ס

(א) מִסֵּ' ד"א זוטא פ"ג, (ב) [מספּתא פ"ו ה"ה], (ג) [נעיל נא], (ד) מיר פד ג, (ה) כּפּ משה פ"ו הלכה ח מהל' ק"פ בד"ה נד"א, (ו) הייט לדעת רש"י ואין כן דעת המוספות והרמב"ם ז"ל, (ז) מספּתא פ"ח ה"ג, (ח) שם, (ט) זבחים ק, (פ) שם, (צ) ז"ל טמא מת,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דלא כרבי יהודה וכו' רשות בעלי הס"ד ואח"כ מ"ה מלמד שמתמעטין ואם ימעת:

רבינו חננאל

מכאן אמרו יפה שתיקה לחכמים ק"ו לטפשים. וכתוב גם אויל מחריש חכם יחשב אוטם שפתיו נבון. שתי חבורות שנמערבו פסחיהם אלו מושכין להם אחד וכו'. פ' בני חבורה זו מושכין מבני חבורה זו בא ונמנה חבורה האחרת מושכין להם הכבש האחר, אחד עם בני חבורה האחרת ואחד מבני חבורה האחרת בא לו ונמנה עם בני חבורה זו. וכן הן אומרים, אם זה הפסח שלנו הוא (ידינו) [ידין] משוכות משלך ונמניתה על שלנו. ואם זה הפסח הוא שהיה לחבורתך ויש לך חלק בכללם הרי הוא לך [וידין] [ידינו] משוכות משלנו ונמנית על שלך. ולמה צריכין אנו לכך, מפני שאנו צריכין להיות מי שנמנה עיך על אותו הפסח מתחלה יהיה מנה גם עכשיו עיקר וימנה אחרים עמו. וכן עושין בני חבורה האחרת. כאשר פירשנו מעשה האחרת כן מעשה השניה. וכן חמש חבורות של חמשה חמשה ושל עשרה עשרה נמשכין להם אחד מכל וכן הן אומרים ופשוטה היא. **שנים** שנתערבו פסחיהן זה ראשון שהפריש אותו הכבש שנתערב לפסחו מנה אותו הכבש שמשך לעצמו לזה שהביאו מן השוק וממנה עמו עליו, והולך אצל שמשך אותו הכבש השני, וגם הוא עושה כמעשה חברו. וכן הן אומרים, אם שלי הפסח הזה ידך משוכות

מכאן אמרו. מפני דבר כזה אמרו יפה שתיקה כו' שאילו אמר ואמרו השני אין לו תקנה לא אמר ולא אמרו שניהן ראויין זה אוכל משלו כו': **לימא מסני'.** דקתני שנים שנתערבו פסחיהן כו': **דלא כר' יהודה.** דבעי שיהא א' מבני חבורה הראשונה קיים עליו דהא ודאי אותן שנים שהציאו מן השוק אינן חשובין מבני חבורה הואיל ולא היו בשעת לקיחתו. ועל כרחיק רבי יהודה אבני שעת לקיחתו קפיד דאי אמנויין בתר הכי קגי מאי איכא צין ידידיה לרבי יוסי ונמנא שאם הוחלפו בשעת שמיטה על ידי התנאי והמסכה אין אחד מן הראשונים קיים עליו וירשא דקתני דבעינן שהוחלפו מכל חבורה לכל הפסח טעמא משום דבעי אמנויי ומימר אס שלך הוא הפסח הזה ידינו משוכות משלנו וממנינו על שלך ואם לאו דאיכא חד מצעלוי הסם מאן קא ממני עליה והיאך יכולין לומר ונמנינו על זה בלא רשות בעליו: (א) **ואם ימעט.** משמע אד לאו מתמעטין ונמשכין וצנלד שיהא אחד מבני החבורה קיים דאם ימעט משמע שיש שיעור: **כמוס שהוא.** בלא בעלים ואם

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

ר'ו כולן לימשך ימנו עליו אחרים תחלה אכל לבני חבורה ראשונה לא קפיד קרא: **כיון דאמר ר' יהודה.** בפרקין דלעיל (דף סא.) מעיקרא לאימנויי אחרינא עליה קאי ואפילו אין שם מערבות הלכך זה הבא מן השוק ונמנה עליו בכל מקום שהוא הוה ליה אחד מבני חבורה ראשונה:

מסני' נמי דייקא. דר' יהודה היא:

^(א)**מכאן אמרו חכמים יפה שתיקה לחכמים קל וחומר לטפשים שנאמר יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יָחִישׁ: שְׁנֵים עָשָׂר יָמִים יִשְׁחָרְבוּ פִּסְחֵיהֶם וְכוּ';** **ליבא מתניתין דלא כר' יהודה דתניא וְאִם יִמְעַט הַבֵּית מִהוּיּוֹת מוֹשֶׁה ^(ב)מַלְמַד שְׂמֹתִימְעוּיִן וְהוֹלְכִין וּבִלְבָד שִׁיחָא אֶחָד מִבְּנֵי הַחֲבוּרָה קִיּוּם דְּרַבִּי רַבִּי יְהוּדָה רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר וּבִלְבָד שְׁלֹא יֵנִיחוּ אֶת הַפֶּסַח כְּמוֹת שֶׁהוּא א"ר יוחנן אפילו תימא רבי יהודה כיון דאמר רבי יהודה ^(ג)אין שוחטין את הפסח על היחיד מעיקרא לאמנויי אחרינא בהדיה קאי ובאחד מבני חבורה דמי א"ר אשי מתניתין גמי דייקא דקתני וכן חמש חבורות של חמשה חמשה של חמשה אין אבל של חמשה וארבעה לא לאו משום דלא פייש חד מבני חבורה גביה שמע מינה:**

הדרן עלך מי שהיה טמא וסליקא לה פסח שני

פסקי הלכות פסח שני בקצרה

צט.

- ↑ גם אויל מחריש חכם יחשב אוטם שפתיו נבון: משלי יז כח
- ↑ ואם ימעט הבית מדות משה וְלָקַח הוּא וְשִׁכְנוּ הַקָּרֵב אֵל בֵּיתוֹ בְּמִכְסֹת נָפֶשֶׁת אִישׁ לִפְיִ אֲבָלוּ תִּכְסּוּ עַל הַשָּׂה: שמות יב ד

רבינו חננאל (המשך)

מאורו שנמנית בו, ועכשיו נמנית על שלי, ואם שלך הוא, ידי משוכות משלי ונמנית על שלך. וכן עושה השני. נמצאו אותם שהביאו מן השוק הם עיקרים על הזבח, והעיקרים שהיו מקודם נמנין עמהם, ויחנן שכל אחד מהם יוצא בעיקר פסחו של חבריו בכלל אלו שהביאו מן השוק. ולפיכך אמרו לימא מתני' דלא כרבי יהודה, דתניא ואם ימעט הבית מויות משה מלמד שמתמעטין והולכין ובלבד שיחא אחד מבני חבורה קיים דברי ר' יהודה. ר' יוסי אומר בלבד שלא יניח הפסח כמות שהוא, כלומר לא בא הכתוב אלא ללמד שלא יניחו הפסח כמות שהוא. ומשני ר' יוחנן אפילו תימא רבי יהודה היא מתני', כיון דאמר רבי יהודה אין שוחטין את הפסח על היחיד, מעיקרא למנויי אחרינא בהדיה קאי, וכאלו האי דאתי עכשיו ונמיה בהדיה על פסחו מלכתחלה בהדיה הוא כאלו נמנה על הראשון ותירויהו עיקרא גינהו, הלכך מבני החבורה דמי. **אמר רב אשי** מתני' גמי דיקא דצריך להשאר אחד מבני חבורה מוקתין וכן חמש חבורות של חמשה חמשה, ולא קתני (וכן חמשה) וכן חמש חבורות של ארבעה אחד מהן, וישאר חמשה. ואילו הן חמש חבורות, אלא תני חמשה חבורות, ארבעה מהן בכל חמשה חמשה, וחבורה אחת ארבעה, נמצאת חבורה זו שיש בה ארבעה חולך אחד מהן בכל חמשה. הלכו הארבעה בארבע חבורות ולא נשאר בחבורתן אחד אלא הן הן הארבעה שבאו ונתקבצו בה אחד מכל חבורה, שים מרלא קתני ארבעה אלא חמשה חמשה צריך שישאר אחד מבני חבורתו קיים שם ש"מ.

הדרן עלך מי שהיה טמא

לפי שאין היחידים עושין בשני אלא בזמן שרוב הקהל עשו הראשון. וכן אם היו רוב הקהל טמאי מתים ומיעוטן בשאר טומאות הטמאי מתים עושין בראשון והמיעוטין אינן עושין לא בראשון לפי שאין טומאה דוחה בראשון אלא טומאת מת לבד ובשני אינן עושין לפי שאין עושין בפסח שני אלא אם נעשה הראשון בטוהרה. היו שלש הקהל טהורים ושלש טמאי מתים ושליש טמאים בשרי הן מיעוטין לבני טהורים עם הטמאים משאר טומאות ובשני אינן עושין שהרי מיעוט עשו בראשון. כיצד משערין הפסח לידע אם רוב הקהל טמאים או טהורים אין משערין בכל האוכלין שאפשר שיהיו עשרים נמנים על פסח א' ומשלחין אותו לשחוט ביד א' אלא משערין בכל הנכנסין לעזרה. ועד שהן מצחוך קודם שתכנס כח הראשונה משערין אותן. פסח שהקריביוהו בטומאה נאכל בטומאה שמתחלתו לא בא אלא לאכילה. ואינו נאכל אלא לטמאי מת שנדחת להם הטומאה ולכיוצא בהן מטמאי טומאת מגע אכל לא לטמאים שטומאה יוצאה מגופן ואם אכלו פטורין ואפילו אכלו טמאי מת מהאימורין שלו פטורין. ^(א)בד"א שהפסח נאכל בטומאה כשנטמאו הציפור קודם זריקת הדם אכל אם נטמאו לאחר זריקת הדם לא יאכל. שטוהרו בטוהרה ונטמאו רוב הציפור קודם זריקה וזרק את הדם והפסח לא יאכל. היו כלי שרת טמאים בשרך וכיוצא בו אע"פ שמתמאין את הבשר לא יעשוהו אלא הטהורים ויאלץ אע"פ שהוא טמא שמוטב שיאכל בטומאת בשר שהיא בלאו ולא יאכלוהו טמאי הגוף שהם בכרת: מה בין פסח ראשון לשני הראשון אסור בחזק בבל יראה ובל ימצא ואינו נשחט על חמץ ^(א)וצריך ציקור ד' ימים] ואין מוציאין ממנו חוץ לחבורה וטעון הלל באכילתו ומציאין עמו חגיגה ואפשר שיבא בטומאה אם נטמא רוב הקהל טומאת מת אכל פסח שני חמץ ומנא עמו בצית ^(א)וואין נשחט בג' כמות ואין לרדך ציקור] ואינו טעון הלל באכילתו ומוציאין אותו חוץ לחבורתו ^(א)ואין מציאין עמו חגיגה ואינו בא בטומאה ושיניהם דוחין את השבת וטעוין הלל בעשייתן ונאכלין עלי בצית אחד על מנא ומורור ואין מותירין מהן ואין שזבין בהן את העצם: נשים שנדחו לשני בין מפני טומאה ודרך רחוקה בין משאר אונם ושגגה הרי פסח שני להן רשות לפיכך אינן שוחטין עליהן בפני עצמן בשבת בפסח שני. ^(א)האונן שמת לו מת אחר חלות ביי"ד שכבר נתחייב בק"פ שוחטין עליו וטובל ואוכל שאנינות לילה מדרבנן וכן 'מת לו מת ביי"ג ונקבר ביי"ד אכל מת לו מת קודם חלות ידחה לשני ואם שחטו וזרקו עליו טובל ואוכל לערב. גר שנמגייר בין פסח ראשון לשני וכן קטן שהגדיל בין ב' פסחים חייבין בפסח שני ואם שחטו עליו בראשון פטור. הואה אינה דוחה שבת כגון ^(א)(צז) שהגיע ו' שלו ביי"ד בשבת אין מוין עליו ואפילו חל ה"ג בשבת אין מוין עליו ביי"ג אלא למחרת ביי"ד ואין שוחטין עליו אלא ידחה לשני:

(שאר עניני סדר וחובת ליל ט"ו מצואר הכל בש"ע א"ח)

בעזרת האל יתברך נשלם סדר פסח ראשון ושני

עין משפט‏
נר מצוה

צטוטות:

(תוספות אחרים מערבי פסחים נמצאים בספר רב מרדכי)
ערב פסחים. אי גרסינן ערבי ניחא^א ואי גרסינן ערב^ב ה"ק ערב ששוחטין בו^ג פסחים א"י ערב פסח

ראשון ושני: **לא יאבץ אדם**. פירוש אפילו התפלל ומשום מזה

כדאמרינן בגמ' דלא התפלל תפלת מנחה אפילו בשאר ימות השנה אסור כדתנן בפ"ק דשבת (ד' ט:)‏ ולא"ת ומה לא יאכל אי מזה אפילו קודם נמי אסור כדאמרינן בירושלמי כל האוכל מזה בערב הפסח כאילו בועל ארוסתו בזית חמיו ואי בזיני תרגימא הא אמר בגמרא (ד' ק:)‏ אכל מטבל הוא בזיני תרגימא וי"ל דאיירי בזמנה עשירה דלא אסר בירושלמי אלא בזמנה הראויה לנאכל זה חזונו ואוכלה קודם זמנה אכל מזה עשירה שרי וכן היה נוהג ר"ת^א:

סמוך למנחה לא יאבץ. ואם תאמר והא אמר בכל שעה (לעיל ד' מ.) בזיקות של גזרים ממלא אדם כריסו מהם וכלבד שגאל כיות מזה באחרונה^א והכא אסר לאכול אפי' מצעוד יוס וי"ל דבאותה הסעודה אדם נוהר ואינו אוכל כל שובעו כדי שיאכל מזה למיאצון אכל מצעוד יוס אין אדם נוהר ואוכל כל שובעו וכבר שעד הלילה יתאוה ואדרבה יהיה שצב יומר כי יתבצר המאכל מצעויו והא דדייק רבא לקמן (ד' ק:)‏ דתמרא גריד דאי אמרת מיסעד סעיד צין הכוסות הללו אמאי ישתה אף על גב דבאותה סעודה נוהר מלאכול שובעו (ג) אכל בשמיה אי אפשר להוהר א"י

בזין ראשון לשני דאיכא אגדתא והלל דייק דדמי לסעודה אחרת:
עד שתחשך. מקשי' אמאי אינטריך עד שתחשך פשיטא ועוד דבגמרא גבי שבתות וימים טובים לא קתני ליה ואומר הר"י מקוביצ'ל דגבי מזה דווקא צעין עד שתחשך כדמניא בתוספתא"י הפסח ומונה ומרור מנותן משתחשך וטעמא משום דכתיב (שמות יב) ואכלו את הבשר כלילה הזה ומונה ומרור איתקשו לפסח אכל סעודת שבת וימים טובים מני אכיל להו מצעוד יוס כדאמר בפרק תפלת השחר (ברכות דף כ:)‏ מתפלל אדם של שבת בערב שבת ואומר קידוש היום מצעוד יוס^א ואומר מהר' יחיאל כדי פריך בגמרא מאי איריא ערבי פסחים כ' לא מני' לשנוי דנקט ערבי פסחים משום דצעי למיתיני עד שתחשך דכבר אשמעינן בלחיה מקומן (פסחים ד' ט:)‏ דקתני הפסח אינו נאכל אלא כלילה^א והכא אגב אורחיה תנייה בקולר ורבינו יהודה תיךר אפילו אי צעין גבי שבתות וימים טובים עד שתחשך הכא אינטריך למיתיני דלתא לאשמועינן דאע"ג דשחיטת פסחים מצעוד יוס אינו נאכל מצעוד יוס כשאר קדשים וכן ים בירושלמי בריש פירקין מני ערב שבת מן המנחה ולמעלה לא יטעום כלום עד שתחשך:
ואפ"ר עניי שבישראל לא יאבץ עד שיבם. דסלקא דעתך דהסיכוי עני לא חשיבא הסיכוי דאין לו על מה להסב^א ואין זה דרך חירות^א ויש מפרשים דאלעליל קאי עד שתחשך ואפילו עני שציראלא פירוש עני שלא אכל כמה ימים לא יאכל עד שתחשך^ב:
לא יפחתו לו מארבע בוסות של יין ואפילו מן התמחוי: (גב' מאי איריא ערבי פסחים אפי' יאכל אדם בערבי שבתות וימים טובים נמי דתניא לא תאור דברי רבי יהודה כדי שיכנס לשבת כשהוא והולך עד שתחשך אמר רב הונא לא צריכא אלא לר' יוסי דאמר אוכל והולך עד שתחשך הני מילי בערבי שבתות וימים טובים אבל בערב הפסח משום חיובא דמצה מודה רב פפא אמר אפילו תימא רבי יהודה התם בערבי שבתות וימים טובים מן המנחה ולמעלה הוא דאסיר סמוך למנחה שרי אבל בערב הפסח אפילו סמוך למנחה גמי אסור ובערב שבת סמוך למנחה שרי והתניא לא יאכל אדם בערב שבת וימים טובים מתשע שעות ולמעלה כדי שיכנס לשבת כשהוא תאוה דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך אמר מר זוטרא^ג מאן לימא לן דמתרצתא היא דילמא

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

ערב פסחים סמוך למנחה. קודם למנחה מעט: **לא יאכל כדי שיאכל מזה של מזה** למיאצון משום הידור מזה: **ואפילו עני שציראלא לא יאכל**. כלילי פסחים עד שיסב כדרך בני חורין (א) וזכר לחירות בזמטה ועל השלחן: **ארבע כוסות**. כנגד ארבעה לשוני גאולה האמורים בגלות מזרים והולאתי

אתכם והללתי אתכם וגאלתי אתכם ולקחתי אתכם בפרשת וארא^א: **ואפי' מתפרנס מתמחוי של דקה דהיינו עני שצענייס דתנן במסכת פאה (פ"ח מ"ו) מי שיש לו מזון ב' סעודות לא יטול מן התמחוי: (גב' כשהוא תאוה**. ולא תבא סעודת שבת על השובע: **לא לריכא**. דקתני ערב פסחים לא יאכל עד שתחשך אלא לרבי יוסי דאמר הולך ואוכל עד שתחשך: **אפילו סימא**. מתני' נמי רבי יהודה היא וצדין הוא דליתני ערבי פסחים לרביי סמוך למנחה: **מפשע שעות**. היינו סמוך למנחה: משצפתא

פירוש רבינו שמואל תלמיד רש"י ז"ל

ערבי פסחים סמוך למנחה. מנחה קטנה. קודם למנחה מעט חצי שעה בתחלת שעה עשירית דתנן (לעיל דף נח.) תמיד נשחט בשמנה ומחלה וקרב בתשעה ומחלה נמאלת מנחה קטנה צ"ו ומחלה וסמוך ליה היינו חצי שעה קודם בזוף שעה תשיעית ותחלת שעה עשירית: **לא יאכל אדם כו'**. כדי שיאכל מזה של מזה למיאצון משום הידור מזה: **ואפילו עני שציראלא לא יאכל**. בערביי^א פסחים עד שיסב כדרך בני חורין בזמטה ועל השלחן וזכר לחירות: **ולא יפחתו לו**. גבאי דקה המפרנסין את העניים כדתנן (פאה פ"ח מ"ו) אין פוחתין לעני העובר ממקום כו' אלמא לישהג דלא יפחתו אגבאי דקה קאי והוא הדין נמי אם לא יתנו לו שצריך שיחזר בכל כחו אחריו אלא אורחא דמילתא נקט שרגילין ליתן לו ארבע כוסות וסדרן מפורש לפנינו. ומאינו צ"ר (פ' פח) רב הונא צסס רבי אבא אמר כנגד ארבע לשוני גאולה האמורין בגלות מזרים והולאתי וגאלתי ולקחתי והללתי בפ' וארא^א: **ואפילו**. הוא מתפרנס מתמחוי של דקה דהיינו עני שצענייס דתנן במסכת פאה (פ"ח מ"ו) מי שיש לו מזון שתי סעודות לא יטול מן התמחוי אפילו הכי אם לא נתנו לו גבאי דקה ימכור את מלבושו או יליה או ישכר את עצמו בצביל יין לארבע כוסות: **(גב' אפילו ערבי שבתות כו'**. אליבא דרבי יהודה כדי שיהא קידוש וסעודת שבת חביב עליו: **משום חיובא דמצה**. שלא תהא נאללת על השובע וחיובא דמנה לילה הראשון חובה דכתיב (שמות יב) בערב תאכלו מזה: הכי גרסינן **אפילו סימא רבי יהודה הכס מן המנחה ולמעלה כו'**. במילתיה דר' יהודה קתני מן המנחה ולמעלה ובמחניתין תנן סמוך למנחה: **מפשע שעות ולמעלה**. היינו חצי שעה סמוך למנחה: דילמא

וכן פ"י רשצ"ס גבאי דקה וגרס (י) לא יפחתו וכן נראה מדלא קתני לא יפחות ל' יחיד וליכא למימר דיפחתו אד' כוסות קאי דאם כן הוה ליה למיתיני ארבע כוסות בלא מ"ם והא דקאמר מן התמחוי לא ימנע מלקבל כדי לקיים ארבע כוסות. וארבע כוסות פירש רשצ"ס כנגד ארבעה לשוני גאולה וכן ים בירושלמי:
לא יפחתו לו מארבע בוסות. ממוך הלשון משמע קת שאין נותנין לבניו ולבני ביתו כי אם לעצמו והוא מוציא את כולם בשלו וסבא הוא דמאי שגא ארבע כוסות מקידוש דכל השנה שאחד מוציא את כולם ומייהו גס בקידוש שמא היה לכל אחד כוס כדמשמע לקמן (דף ק.) גבי חויה לההוא סבא דגחין ושתי אכל בפרק בכל מערבין (עירובין דף מ:) גבי זמן משמע קתא שלא היה לכל אחד כוסו ועוד דאמר בגמרא (לקמן דף קח:) השקה מהן לבניו ולבני ביתו ילא והוא דשתה רובא דכסא משמע דהס ילאו בשמיעה דהא צעין רובא דכסא 'ועוד דמשמע לכתחלה אין רגילות להשקותם מיהו יש לדחות בשיש להם כוס לעצמם^א אי נמי בצניו ובני ביתו קטנים מיירי שלא הגיעו לחיות^ב ואין אשתו בכלל ונמיהו בגמרא משמע שצריך כל אחד ארבע כוסות דקתני (סח) הכל חייבין בארבע כוסות אחד אחד וסבא חיינות אמר רבי יהודה מה תועלת לחינוקות ציין משמע דלתנא קמא צריך כוס אף לחינוקות ויש לדחות דחייבין לשמוע ברכת ארבע כוסות קאמר^א ומשום חינוך ונראה להחמיר ולהצריך ארבע כוסות לכל אחד והחממיר צריך לזהר שלא יהא כוסס פגוס דאמר בגמרא (לקמן ד' קה:) טעמו פגמו: **מאי איריא ערבי פסחים**. ואם תאמר אמאי לא משני דתנא בפסח קאי כדמשני בפרק כל שעה (לעיל ד' לה.) גבי פת עבה ויש לומר משום דבפסח קאי אין לו להניח ערבי שבתות דמדידי בכל שבע^א אי נמי הכא דאיכא למיטעי ולמימר דדוקא נקט ערב פסח משום חיובא דמנה לא הוה ליה למיתיני ערב פסח וכן בריש מקום שנהגו (לעיל ד' ג:) איכא למיטעי דדוקא בערב הפסח אסור לעשות מלאכה משום קרבן^ב: **מן המנחה ואמע"ה**. השתא סלקא דעתא דלאו דוקא אלא הוא הדין סמוך למנחה: דילמא

מסורת הש"ס

(א) [ע"י תוספות לקמן קו. ד"ה סמוך.] (ב) [שבת קכא:.] (ג) [שמות ו, (ד) צ"ל כליל, (ה) [שמות ו, (ו) נפ"כ הע"י.] (ז) [ע"י תוס' לעיל לו. ד"ה תנא].

—❧—

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ואפילו עני וכו' בני חורין בזמטה ועל השלחן וזכר לחירות וכו' ה"ק ערב ששוחטין בו הרבה פסחים: (א) ד"ה תאוה. ולא תבא סעודת שבת על השובע: **לא לריכא**. דקתני ערב פסחים לא יאכל עד שתחשך אלא לרבי יוסי דאמר הולך ואוכל עד שתחשך: **אפילו סימא**. מתני' נמי רבי יהודה היא וצדין הוא דליתני ערבי פסחים לרביי סמוך למנחה: **מפשע שעות**. היינו סמוך למנחה: משצפתא

—❧—

גליון הש"ס

תוס' ד"ה לא יפחתו וכו' ואין אשתו בכלל. ענין ברכות כד. מד"ה והמניא:

—❧—

רבינו חננאל

ערב פסחים סמוך למנחה לא יאכל אדם עד שתחשך וכו'. ואמרין מאי איריא ערב פסחים אפילו ערבי שבתות וערבי ימים טובים. דתניא לא יאכל אדם בערבי שבתות ובערבי ימים טובים מן המנחה ולמעלה כדי שיכנס לשבת כשהוא תאב דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך. ועוד תניא לא יאכל אדם בערבי שבתות ובערבי ימים טובים דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר אוכל והולך עד שתחשך.

מסורת הש"ס

^[א] שבת קד: וע"ז, ^[ב] [מסכתא דברכות ^[ג] רפ"ה, א] [לעיל ט"ז], ^[ד] [ע"ז],

תורה אור השלם

1. והמלך שב מגנת הביתן אל בית משהת הין והמן נפל על המטה אשר אסתר עליה ואמר המלך הגם לכבוש את המלכה עמי בבית הדבר קצא מפי המלך ופני המן קפה: אסתר ו ח

הגהות הב"ח

^[א] רשב"ם ד"ה מפסיקין וכו' עד שתמשך ל' יהודה כ"ז ויבית אפילו נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה פבבל. וידיק מדאריגין אין מפסיקין וכו' דבע"ש שרי ר"י אפי' להתחיל. קשה לי ה' ר"י אמר דאין מפסיקין אפי' אחר שתמשך דלתחיל אסור קודם קידוש דמ"מ אין מפסיקין ו"ע:

מוסף תוספות

א. אפי' כר' יהודה. מוס' שאנן. ב. כל שכן דאין מפסיקין. מוס' ר"פ. ג. גבי אין הלכה לא כר' יהודה ולא כר' יוסי. מוס' שאנן. ד. אחרת. שם. ו. ולשם פסח. מוס' וקשה דלכאורה משמע בשמעתין דרשני מחלוקת הם, דפלגי בהתחלה ופליגי בהפסקה. מוס' ר"פ. ז. כדברי רבינו יחיאל. שם. ח. י"א. כלומר כיון שאתה כורס. שם.

משנשטא ה'א. והכי איבעי ליה למיתני מט' שעות ומחלה ואילך: ו**קא סנא קמיה**. להך מתניתא הכי מט' שעות ולמעלה אלמא מתרנאת ה'א: **אלא מחוורתא כרז הונא**. ומן המנחה דקתני מתניתא קמייטא סמוך למנחה קאמר: **הלכה מכלל דפליגי להפסקה**. הא דא"ר ירמיה הלכ' כר' יהודה צערז הפסח דמשמע

דפליג נמי רבי יוסי צערז הפסח להפסקה הוא דפליג דאס התחיל לאכול אף צערז הפסח אינו מפסיק אבל להתחיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניתין צהתחלה לרבי יוסי אינטריך דקמשמע לן דמודה רבי יוסי צערז הפסח דאין מתחילין: דסניא. דהפסקה נמי פליגי: אין הלכה כרבי יהודה. דלאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: ולא **כרבי יוסי**. דלאמר אין מפסיקין כלל: **אלא פורס מפה**. על השולחן ומקדש היום וחוזר ואוכל:

רשב"ם
קד

דילמא משנשטא ה'א. דה"ל למיתני מט' שעות ומחלה ולמעלה א"ג מן המנחה ולמעלה דתניא צהה'א קמייטא: **אמר מרימר**. לאו משנשטא ה'א: **אלא קשיא**. הך צרייטא צברייתא דקתני^א מט' ולמעלה אלמא סמוך למנחה נמי קאסר רבי יהודה צערבי צנתות ויו"ט וליכא לאוקומי השתא מתניתין כרבי יהודה דמאי שגא ערבי פסחים דנקט צהו סמוך למנחה טפי משנצתות ויו"ט: **אלא מחוורתא כרז הונא**. דלרבי יוסי אינטריך ומן המנחה דקתני הך צרייטא סמוך למנחה קאמר: **מכלל דפליג רבי יוסי צפרווייטו**. אפי' צערז הפסח והיכי מוקי למתני' כר' יוסי: **מכלל דפליגי להפסקה**. הא דא"ר

ירמיה הלכה כרבי יהודה צערז דמשמע דפליג נמי רבי יוסי צע"פ להפסקה הוא דפליג דאי התחיל לאכול אף צע"פ אינו מפסיק אבל להתחיל מודי ר' יוסי דאסור ומתני' צהתחלה ולר' יוסי אינטריך דקמ"ל דמודי ר' יוסי צערז הפסח דאין מתחילין: דסניא. דהפסקה נמי פליגי: **מפסיקין לצצנות**. אס התחיל סעודתו צהיתר קודם המנחה והיה אוכל והולך עד שתמשך ^באפי' לר' יהודה מפסיק סעודתו מיד כשימשך ומקדש היום: וקדש עליהן. שהשחך: ה"ג צתוספתא דצרכות **אמר לו רבן גמליאל לר' יוסי צר' ראוץ שנפסיק וניחוש לדברי יהודה צהירנו אמר לו צכל יוס אלה מכצז דצריי לפני יהודה ועכשיו אסה מכצז דברי יהודה צפני הגם לכצוז אס המלכה עמי צצית אמר לו א"כ לא נפסיק שמה יראו כו': צרבי. כך קראו רשצ"ג לר' יוסי צר חלפתא כלומר גדול הדור: **הגם לכצוז**. כלומ' צפני אסה מציישני: **אמר לו רשצ"ג א"כ לא נפסיק כו'**. שמעינן מהאך דצערבי פסחים אסור לאכול מסוף ט' שעות ולמעלה כסתם מתני' אבל צערבי צצנות ויו"ט מותר לאכול מן המנחה ולמעלה דהא סתם לן תנא דמתני' כרבי יוסי מדנקט ערבי פסחים מכלל דצשאר יו"ט שרי וקי"ל נמי (עירובין ד' מו:) הלכה כר' יוסי מחצירו דר' יוסי אפי' להתחיל ולאכול אחר ט' שרי צהדיא לקמן [ע"ז] צשמעתין דאמר אלא הא דתניא ושוין צמתחילין אימת אי צע"ש הא פליג ר' יהודה ומיהו לענין הפסקה אין הלכה כר' יוסי צערבי פסחים אלא כר' יהודה שאס התחיל לאכול קודם ט' ונמשך אכילתו עד שחשיכה צריך לעקור את השולחן מיד כשימשך ולהחזירו לשס פסח וצצנות וציו"ט לא יפסיק אלא פורס מפה ומקדש ואח"כ גומר סעודתו: לא כר' יהודה. דלאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: ולא כר' יוסי. דלאמר א"כ להפסיק כלל אלא יגמור סעודתו אפי' משחשיכה וצרכו צהמ"ו ואח"כ מציא לו כוס שני לקידוש היום דתניא לקמן צשמעתין אלא פורס מפה על המאכל כדיו כל צצנות השנה שהציאו להם על השולחן קודם קידוש דתני' לקמן^ז א"גנמשוס סילוק פתורא ואח"כאומר קידוש היום על הכוס וחוזר ואוכל וגומר סעודתו. ונראה צעיני דס"ל לשמואל דהלכה כרבי יוסי דקתני צצרייתא שקצצו הלכה כמותו אלא צצא להחמיר על עצמו קצת שלא יגמור סעודתו ויקדש אח"כ אלא יקדש תחלה ואח"כ יגמור סעודתו דאלת"ה שמואל דאמ' כמאן דהא צריית' דקתני פורס מפה ומקדש לא קאי אהפסקת אכיל' כלל אלא צצא לקדש עתה ולאכול צצנת לתחלה מיירי:**

סבר לקמן (ד' קה) כשמואל וקאמר צנת קצעה נפשה ואע"ג דצכל סופרים הך אחר המיקל היינו דוקא צשוין כדלאמר צפ"ק דמסכת ע"ג (ד' יז):

קד

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

ק.

דילמא משבשתא ה'א. וצרייתא קמייטא דקתני מן המנחה ולמעלה ה'א עיקר משוס דלדידיה אתיא מתני' ככולי עלמא^א: ה"ג והאמר ר' ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא רבי אבהו א"ר יוסי בר ר' חנינא. ולא גרס רבי יוחנן א"ר אצהו דרבי אצהו תלמידיה דר' יוחנן הוה: **מבצ"א דפליגי בהפסקה ברתניא**.

דילמא משבשתא ה'א^ל מרימר ואיתימא רב יימר **אנא איקלעי לפירקיה דרב פנחס בריה דרב אמי וקם תנא ותני קמיה וקיבלה מיניה אי הכי קשיא אלא מחוורתא כדרב הונא ולרב הונא מי ניהא והאמר רבי ירמיה א"ר יוחנן ואיתימא א"ר אבהו א"ר יוסי בר רבי חנינא הלכה כר' יהודה בערב הפסח והלכה כר' יוסי בע"ש הלכה כר' יהודה בערב הפסח^ב מכלל דפליג רבי יוסי בתרוייהו לא הלכה מכלל דפליגי בהפסקה דתניא^ב מפסיקין לשבתות דברי רבי יהודה רבי יוסי אומר אין מפסיקין ומעשה ברשב"ג [ורבי יהודה] ורבי יוסי שהיו מסובין בעכו וקדש עליהם היום א"ל רשב"ג לרבי יוסי ברבי רצונך נפסיק וניחוש לדברי יהודה חבירנו אמר לו בכל יום ויום אתה מחבב דבריי לפני רבי יהודה ועכשיו אתה מחבב דברי רבי יהודה בפני י'הגם לכבוש את המלכה עמי בבית א"ל א"כ לא נפסיק שמה יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות אמרו לא זזו משם עד שקבעו הלכה כר' יוסי: אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כר' יהודה ולא כר' יוסי אלא א"פורס מפה ומקדש אינו והא אמר רב תחליפא בר אבדימי אמר שמואל כשם שמפסיקין לקידוש כך**

צמקוס עקירת שולחן לרבי יהודה: **ר"ב** יוסי אומר אין מפסיקין. וגומר כל הסעודה ומצרך צרכת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח צצרייתא דלקמן (דף קצ) משמע דאין צריך לעשות סעודה^ג לשס צצנת^ד דאי צריך מה לו להמתין יפסיק מיד וא"ת ואיך יעשו קידוש צלא סעודה הלא אין קידוש אלא צמקוס סעודה וי"ל דחשיצ קידוש צמקוס סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודת צנת כדמוכח צתוספתא דקתני צמילתיה דרבי יוסי ומזכיר של צנת צצרכת המזון ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר צצרכת המזון ולא יעשו סעודה אחרת כיון דיעשו ד' כוסות של סכסר הרגילין לעשות כוס צצרכת המזון תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקות ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל: **אין מפסיקין**. צהתחילו צהיתר איירי צדהתחילו צאיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכצר קידש היום כדמוכח צעוצדא דמייתי דקתני וקידש עליה היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי וצערבי צצנות ויו"ט אפי' להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח צעירובין (דף מו:) וצערבי פסחים אסור להתחיל ואס התחיל אפי' צהיתר מפסיקין צצצרכת המזון דצהא פסקין כר' יהודה ומורי צצינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי צהפסקה צההוא עוצדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כתז צה"ג דצע"ש אין להתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אבל לאתחולי לא יוע"כ ה"פ דלא קי"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אבל לא להתחיל: **ישירין מסובין** והתחילו צהיתר שחרי רבי יהודה היה שם. ה"ג צתוספתא אמר לו א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית^ה לא נפסיק שמה יראו התלמידים: **א"ר פורס מפה** ובקדש. פי' רשצ"ס דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא צצא להחמיר על צצריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דאמר כמאן צצרייתא דקתני פורס מפה ומקדש לא מיירי צהפסקת אכילה אלא צצא להתחיל לאכול וצחנס דחק דשמואל צצכר כחכמים דהכי איתא צצירושלמי רצ יהודה צצס שמואל וז דצרי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכמים אומרים פורס מפה ומקדש וצריך לדקדק כמאן הלכה דאע"ג דלאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי וצמי שהוציאוהו (סע ד' מו:) משמע דהלכה כר' יוחנן לצבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי

צמקוס עקירת שולחן לרבי יהודה: **ר"ב** יוסי אומר אין מפסיקין. וגומר כל הסעודה ומצרך צרכת המזון ואח"כ מקדש כדמוכח צצרייתא דלקמן (דף קצ) משמע דאין צריך לעשות סעודה^ג לשס צצנת^ד דאי צריך מה לו להמתין יפסיק מיד וא"ת ואיך יעשו קידוש צלא סעודה הלא אין קידוש אלא צמקוס סעודה וי"ל דחשיצ קידוש צמקוס סעודה כיון שמיד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודת צנת כדמוכח צתוספתא דקתני צמילתיה דרבי יוסי ומזכיר של צנת צצצרכת המזון ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו אלא אחר צצרכת המזון ולא יעשו סעודה אחרת כיון דיעשו ד' כוסות של סכסר הרגילין לעשות כוס צצרכת המזון תחלה ואחריו כוס של קידוש וירקות ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס רביעי הלל: **אין מפסיקין**. צהתחילו צהיתר איירי צדהתחילו צאיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו כשכצר קידש היום כדמוכח צעוצדא דמייתי דקתני וקידש עליה היום אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי וצערבי צצנות ויו"ט אפי' להתחיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי כדמוכח צעירובין (דף מו:) וצערבי פסחים אסור להתחיל ואס התחיל אפי' צהיתר מפסיקין צצצרכת המזון דצהא פסקין כר' יהודה ומורי צצינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי צהפסקה צההוא עוצדא מכלל דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כתז צה"ג דצע"ש אין להתחיל לאכול מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אבל לאתחולי לא יוע"כ ה"פ דלא קי"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אבל לא להתחיל: **ישירין מסובין** והתחילו צהיתר שחרי רבי יהודה היה שם. ה"ג צתוספתא אמר לו א"כ לא נפסיק וה"פ א"כ כיון שמחית^ה לא נפסיק שמה יראו התלמידים: **א"ר פורס מפה** ובקדש. פי' רשצ"ס דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא צצא להחמיר על צצריו שלא לגמור סעודה קודם קידוש דאי לא תימא הכי שמואל דאמר כמאן צצרייתא דקתני פורס מפה ומקדש לא מיירי צהפסקת אכילה אלא צצא להתחיל לאכול וצחנס דחק דשמואל צצכר כחכמים דהכי איתא צצירושלמי רצ יהודה צצס שמואל וז דצרי ר' יהודה ור' יוסי אבל חכמים אומרים פורס מפה ומקדש וצריך לדקדק כמאן הלכה דאע"ג דלאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי וצמי שהוציאוהו (סע ד' מו:) משמע דהלכה כר' יוחנן לצבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי

סבר לקמן (ד' קה) כשמואל וקאמר צנת קצעה נפשה ואע"ג דצכל סופרים הך אחר המיקל היינו דוקא צשוין כדלאמר צפ"ק דמסכת ע"ג (ד' יז):

קד

עין משפט ונר מצוה

ו א מיי פכ"ט מהלכות שבת הלכה יב סמג עשין כט טושי"ע אור"ח סימן רעא סעיף ד:

רבינו חננאל

ושקלינן וטרינן ואוקמה רב הונא למתני' כרבי יוסי, ובערב הפסח משום חיובא דמצה אסיר למיכל מן המנחה ולמעלה, ומודה ליה לרבי יהודה בערב הפסח. והא דאמר ר' יוחנן הלכה כרבי יהודה בערב הפסח והלכה כרבי יוסי בערבי שבתות ובערבי ימים טובים, אוקימנה להפסקה, דתניא מפסיקין לשבת, ועוקרין את השולחן ומקדשין ומברכין ברכת המזון ואחר כך מקדשין. ומעשה עד שקבעו הלכה כרבי יוסי. אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי יוסי. אלא גומדין. אלא פורס מפה ומקדש.